

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1958-1959.

21 APRIL 1959.

WETSONTWERP

tot invoering van bijzondere maatregelen ter
bestrijding van de economische en sociale moei-
lijkheden in sommige gewesten.

AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE HEER DE CLERCQ.

Eerste artikel.

De tekst van dit artikel aanvullen met wat volgt :

« De in het voorgaande lid bedoelde speciale tegemoet-
koming van de Staat is bestemd voor industriële of ambach-
telijke ondernemingen die nieuwe produkten fabriceren of
traditionele produkten fabriceren in industrie- of ambachts-
takken waarvan de produktiecapaciteit en de globale pro-
duktiemiddelen of de produktiviteit kennelijk ontoereikend
zijn. »

VERANTWOORDING.

De wetsontwerpen n° 162 en 163, die ertoe strekken 's Lands
bedrijfsleven weer op gang te brengen, zouden in economisch opzicht
een nadelige uitwerking hebben, indien zij neerkwamen op het verlenen
van tegemoetkomingen van de Staat voor de ontwikkeling van uitge-
kozen ondernemingen, die nieuwe produkten produceren en gevestigd
zijn in goed uitgeruste sectoren met een hoge produktiviteit en volledige
tewerkstelling ten aanzien van de vermoedelijke behoeften in een
betrekkelijk nabije toekomst.

De speciale tegemoetkoming die door de Staat wordt verleend aan
ondernemingen die zich in de test-zones hebben gevestigd schijnt
derhalve normaal te moeten beperkt worden tot compensatie van de
voorlopige achterstand die zij bij het vestigen in minder begunstigde
gebieden oplopen. Zij mag echter geen kunstmatig concurrentiemiddel
vormen, ten nadele van elders gevestigde gelijksoortige ondernemingen.

In economisch opzicht dient men het als abnormaal en gevaarlijk
te beschouwen dat de Staat op selectieve wijze en niet in het algemeen
financiële tegemoetkomingen zou verlenen aan sommige bedrijven die
traditionele produkten fabriceren en die zich dank zij deze tegemoet-
koming zouden ontwikkelen, concentreren of naar minder ontwikkelde

Zie :

163 (1958-1959) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

Chambre des Représentants

SESSION 1958-1959.

21 AVRIL 1959.

PROJET DE LOI

instaurant des mesures spéciales en vue de com-
battre les difficultés économiques et sociales
de certaines régions.

AMENDEMENTS PRÉSENTÉS PAR M. DE CLERCQ.

Article premier.

Compléter le texte de cet article par ce qui suit :

« L'aide spéciale de l'Etat prévue à l'alinéa précédent
est réservée à des entreprises industrielles ou artisanales
fabriquant des produits nouveaux ou fabriquant des pro-
duits traditionnels dans des branches industrielles ou artisa-
nales dont la capacité et les moyens globaux de production
ou la productivité sont notoirement insuffisants. »

JUSTIFICATION.

Les projets de lois n° 162 et 163 qui ont pour but de promouvoir
la relance de l'économie du pays auraient un effet néfaste au point
de vue économique, s'ils apportaient l'appui financier de l'Etat
au développement d'entreprises sélectionnées, sans création de nou-
veaux produits, dans des secteurs bien équipés, de grande producti-
vité, et à capacité de plein emploi, eu égard aux besoins prévisibles
dans un avenir relativement proche.

Il apparaît dès lors normal que l'aide spéciale accordée par l'Etat
aux entreprises qui se sont établies dans les zones test, doive se limiter
à couvrir le handicap temporaire résultant de l'établissement dans des
régions défavorisées, sans constituer un moyen de concurrence artificiel,
au détriment d'entreprises similaires établies ailleurs.

Il faudrait considérer comme anormal et dangereux sur le terrain
économique l'appui financier de l'Etat donné de manière sélective et
non généralisée, à certaines entreprises qui fabriquent des produits
traditionnels et qui grâce à cet appui se développeraient, se concen-
treraient ou se déplaceraient dans des régions sous-développées où elles

Voir :

163 (1958-1959) :

— N° 1 : Projet de loi.

gewesten verplaatsen, waar zij zouden beschikken over nieuwe gebouwen, installaties of materieel en die zodoende ongelijke concurrentievoorwaarden zouden scheppen tegenover ondernemingen die reeds in die sector gevestigd zijn.

Art. 1bis (nieuw).

In het eerste hoofdstuk een artikel 1bis (nieuw) invoegen, dat luidt als volgt :

« Voor iedere aanvraag om tegemoetkoming betreffende een krediet van meer dan 25 000 000 frank, ingediend bij toepassing van het eerste artikel hierboven en goedgekeurd door de bevoegde Minister of Ministers, moet de aanvrager, natuurlijk of rechtspersoon, een verzoekschrift tot onderzoek bij de Raad voor Economische Geschillen indienen, in de vormen en volgens de procedure bepaald bij de artikelen 1, 2, 3, 6 en volgende van het koninklijk besluit n° 62 van 13 januari 1935, waarbij toelating wordt verleend tot het instellen van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling.

» De aanvrager heeft in dat geval dezelfde rechten en verplichtingen als een groepering die een aanvraag indient.

» Is het advies van de Raad voor Economische Geschillen ongunstig, dan wordt de aanvraag om tegemoetkoming betreffende een krediet bij koninklijk besluit verworpen.

» Wanneer verscheidene kredietaanvragen achtereenvolgens worden ingediend tot bevordering van de investeringen van dezelfde onderneming, worden de bedragen ervan ter toepassing van deze bepaling samengevoegd. »

VERANTWOORDING.

De wet van 7 augustus 1953 betreffende de steunverlening bij de oprichting, de uitbreiding, de wederoorusting en de rationalisatie van industriële en ambachtelijke ondernemingen, en de wet van 10 juli 1957 waarbij, tot bevordering van de economische expansie en tot bestrijding van de werkloosheid, financiële steun van de Staat voor oprichting of aankoop van industriële en ambachtelijke gebouwen wordt verleend, hebben een wel omschreven strekking. De wetsontwerpen n° 162 en 163 voeren een toelagenstelsel in, waarbij de Staat veel aanzienlijker tegemoetkomingen kan verlenen, onder voorwaarden waarover bevoegde Ministers nagenoeg alleen te beslissen hebben.

Er wordt nergens gewag gemaakt van enige vorm van bekendmaking met betrekking tot de indiening van de aanvragen om tegemoetkoming, die nochtans over aanzienlijke bedragen kunnen lopen en zeer belangrijke gevolgen kunnen hebben voor een bepaalde sector van het bedrijfsleven, in zoverre dat zij het bestaan zelf van industriële en ambachtelijke ondernemingen in het gedrang kunnen brengen.

Ten einde het mogelijk te maken dat iedere aanvraag om tegemoetkoming voor een aanzienlijk bedrag grondig wordt bestudeerd, en dat alle adviezen die van belang zijn met betrekking tot de door een of andere industriële of ambachtelijke onderneming gevraagde hulp onderling kunnen worden vergeleken, ware het maar redelijk dat men zijn toevlucht zou nemen tot een procedure die een volledige onpartijdigheid waarborgt.

In dit opzicht schijnt de procedure, vastgesteld in het koninklijk besluit n° 62 van 13 januari 1935, waarbij toelating wordt verleend tot het instellen van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling, ons de beste toe.

Het geldt hier trouwens een procedure die de proef reeds doorstaan heeft, die bewijzen van degelijkheid heeft geleverd en waarvoor het vereiste administratieve apparaat voorhanden is. De Raad voor Economische Geschillen is een onpartijdige rechtsmacht, gespecialiseerd in de vraagstukken van de economische reglementering van produktie en distributie. En om de belangrijke aanvragen die op de basis van de wetsontwerpen n° 162 en 163 worden ingediend met kennis van zaken te kunnen onderzoeken, ware het te wensen dat men alle adviezen van de aanvragers en van de eventuele tegenstanders van de selectieve maatregelen die worden aangevraagd zou inwinnen en onderling vergelijken.

bénéficieraient de bâtiments, d'installations ou de matériel nouveaux, créant ainsi des conditions de concurrence inégales vis-à-vis des entreprises existant dans le secteur.

Art. 1bis (nouveau).

Au chapitre premier insérer un article 1bis (nouveau), libellé comme suit :

« Toute demande d'aide relative à un crédit d'un montant supérieur à 25 000 000 de francs, introduite par application de l'article premier, ci-avant, et agréée par le ou les Ministres compétents, devra faire l'objet, par les soins du requérant, personne physique ou morale, d'une requête d'examen devant le Conseil du Contentieux Economique, dans les formes et suivant la procédure prévue aux articles 1, 2, 3, 6 et suivants de l'arrêté royal n° 62 du 13 janvier 1935, permettant l'institution d'une réglementation économique de la production et de la distribution.

» Le requérant est en l'occurrence doté des mêmes droits et obligations qu'un « groupement requérant ».

» Si l'avis du Conseil du Contentieux Economique est défavorable, la demande d'aide relative à un crédit est rejetée par arrêté royal.

» Si plusieurs demandes de crédit sont introduites successivement en vue de favoriser les investissements d'une même entreprise, leurs montants sont cumulés pour l'application de la présente disposition. »

JUSTIFICATION.

La loi du 7 août 1953 concernant l'aide à la création, à l'extension, au rééquipement, à la rationalisation d'entreprises industrielles ou artisanales, et la loi du 10 juillet 1957 concernant l'aide financière accordée par l'Etat à la construction ou l'acquisition de bâtiments industriels et artisanaux en vue de l'expansion économique et de la résorption du chômage, avaient des portées bien limitées. Les projets de lois n° 162 et 163 instaurent un régime de subventions qui permet des interventions de l'Etat beaucoup plus importantes, et dans des conditions qui sont laissées presque exclusivement à l'appréciation des Ministres compétents.

Aucune publicité n'est prévue au sujet de l'introduction des demandes d'aides, qui peuvent porter sur des montants très considérables et qui peuvent avoir des répercussions fondamentales sur la vie d'une branche économique déterminée, au point de mettre en jeu l'existence même de firmes industrielles et artisanales.

Afin de permettre que toute demande d'aide relative à un crédit important fasse l'objet d'un examen approfondi, et d'assurer la confrontation de tous les avis qui auraient intérêt à s'exprimer au sujet de l'aide sollicitée par l'une ou l'autre entreprise industrielle ou artisanale, il apparaît normal d'avoir recours à une procédure qui donne toute garantie d'impartialité.

A cet égard c'est la procédure prévue par l'arrêté royal n° 62, du 13 janvier 1935, permettant l'introduction d'une réglementation économique de la production et de la distribution, qui apparaît le système le meilleur.

Il s'agit en effet d'une procédure qui est au point, qui a fait ses preuves et qui dispose des rouages administratifs nécessaires. Le Conseil du Contentieux Economique est une juridiction impartiale, spécialiste des problèmes de la réglementation économique de la production et de la distribution et il paraît tout indiqué pour pouvoir examiner les requêtes importantes introduites sur la base des projets de lois n° 162 et 163, de recevoir et de comparer tous les avis des requérants et opposants éventuels aux mesures sélectives faisant l'objet de la requête.

Art. 6.

1° Sub 2° van dit artikel, het laatste lid weglaten.

VERANTWOORDING.

Artikel 3, a, vijfde lid, van het wetsontwerp n° 162 en artikel 6, 2°, van het wetsontwerp n° 163, die onder andere investeringen voorzien in « de aanlegging van bedrijfskapitalen, welke voor de omschakeling van de werkzaamheden der nijverheidsondernemingen onontbeerlijk zijn », laten een ruime mogelijkheid open voor de financiering van aankopen van grondstoffen, van het opslaan van voorraden, van de werving van klanten en zelfs van kredietverlening aan de klanten, hetgeen niets uit te staan lijkt te hebben met het wezenlijke doel : tegemoetkoming bij investeringen in gebouwen en outillage voor industrieel, ambachtelijk en handelsgebruik.

De wetten van 7 augustus 1953 en 10 juli 1957 maakten slechts de financiering van gebouwen en outillage mogelijk.

Bij de wet Liebaert van 1 juli 1954 werden slechts fiscale voordelen verleend voor investeringen in produktieve outillage.

Door de steun van de Staat bij het aanleggen van bedrijfskapitalen zouden onvoorzichtige genietters van tegemoetkomingen in de gelegenheid worden gesteld de hun ter beschikking gestelde gelden van de gemeenschap lichtzinnig te verkwisten en de Staat mee te sleuren in jammerlijke speculaties, terwijl er tevens ongunstige concurrentievoorzaken door geschapen worden voor de andere bedrijven van die sector die voor selectie niet in aanmerking kwamen.

Om dit ernstige gevaar te weren stellen wij voor het laatste lid van het 2° van artikel 6 weg te laten.

2° Aan het einde van dit artikel toevoegen wat volgt :

« De verlaagde rentevoet mag niet worden verleend voor een termijn van meer dan vijf jaar. Uitzonderlijk mag deze termijn op zeven jaar worden gebracht, indien de Raad voor Economische Geschillen hierover gunstig adviseert. »

VERANTWOORDING.

In het wetsontwerp n° 162 wordt de duur van de rentevergoeding voor de leningen niet beperkt en de Memorie van Toelichting (blz. 12, art. 3 *in fine*) verklaart dat de beslissing door de Minister zal worden genomen voor elk geval.

Deze bepaling zou de Minister ertoe machtigen bedragen ten laste van de Staatsbegroting voor 10, 20 of zelfs meer jaren te besteden, en zulks zonder dat duidelijke criteria zouden opgelegd zijn om de Minister bij zijn beoordeling te leiden.

In het raam der thans geldende wetten werden de rentevergoedingen steeds beperkt en de wet van 10 juli 1957 had namelijk de termijn van vijf jaar voorzien, wat verantwoord is, want na die termijn wordt de investering geacht een normale rente op te leveren.

De tegemoetkoming vanwege de Staat kan slechts worden opgevat ten gunste van produktieve investeringen.

Normaal moet de investering, na vijf jaar, indien zij renderend is, een rente geven, die niet tegelijk met een rentevergoeding ten laste van de Staat op het krediet van de betrokken onderneming kan worden gebracht.

Een rentevergoeding, beperkt tot vijf jaar en, bij uitzondering, tot zeven jaar, wat overeenstemt met de duur van een cyclische begroting, blijkt nodig en voldoende.

Het bedrag van de uitzondering zou, om de onpartijdigheid in acht te nemen, aan het gunstig advies van de Raad voor Economische Geschillen dienen te worden onderworpen.

Art. 13.

De laatste volzin van dit artikel weglaten.

Art. 13bis (nieuw).

Een artikel 13bis (nieuw) invoegen, dat luidt als volgt :

« Het bepaalde in de artikelen 12 en 13 geldt voor de in deze wet bedoelde investeringen, zelfs indien de onderneming

Art. 6.

1° Au 2° de cet article, supprimer le dernier alinéa.

JUSTIFICATION.

L'article 3, lettre a, cinquième alinéa du projet de loi n° 162, et l'article 6, 2°, du projet de loi n° 163, qui prévoient parmi les investissements « la constitution de fonds de roulement indispensables à la conversion des activités d'entreprises industrielles », laissent une porte largement ouverte au financement d'achats de matières premières, de constitution de stocks, d'achat de clientèle et même de crédit à la clientèle, ce qui paraît être étranger à la préoccupation première d'aider les investissements en bâtiment et outillage industriel, artisanal et commercial.

Les lois du 7 août 1953 et du 10 juillet 1957, ne permettaient que, le financement de bâtiments et outillages.

La loi Liebaert du 1er juillet 1954 n'accordait d'avantages fiscaux que pour les investissements en outillages productifs.

L'intervention de l'Etat dans la constitution de fonds de roulement permettrait à des bénéficiaires imprudents, de dilapider aisément les fonds de la collectivité qui seraient mis à leur disposition et d'entraîner l'Etat dans des spéculations malheureuses, tout en faussant la concurrence vis-à-vis des autres entreprises du secteur qui n'auraient pas bénéficié de la sélectivité.

C'est pour éviter ce grave danger que nous proposons de supprimer le dernier alinéa du 2° de l'article 6.

2° « In fine » de cet article, ajouter ce qui suit :

« La réduction du taux d'intérêt ne peut être consentie pendant plus de cinq ans. Cette durée peut être portée exceptionnellement à sept ans, après avis favorable du Conseil du Contentieux Economique. »

JUSTIFICATION.

Dans le projet de loi n° 162, la durée de la bonification d'intérêt des prêts n'est pas limitée, et l'Exposé de Motifs (p. 12, art. 3 *in fine*) déclare que la décision sera prise par le Ministre, pour chaque cas.

Cette disposition permettrait au Ministre d'engager des sommes sur le budget de l'Etat pour 10, 20 ans ou même au-delà, et ce, sans critères précis imposés pour guider l'appréciation du Ministre.

Dans le cadre des lois actuellement en vigueur, les bonifications d'intérêt ont toujours été limitées et, notamment, la loi du 10 juillet 1957 avait prévu le terme de cinq ans, ce qui se justifie car, au-delà de ce terme, l'investissement est sensé devoir produire un intérêt normal.

L'aide de l'Etat ne peut se concevoir qu'en faveur d'investissements productifs.

Normalement, après cinq ans, l'investissement, s'il est productif, doit donner un intérêt dont l'entreprise bénéficiaire ne peut être créditée en même temps que d'une bonification à charge de l'Etat.

Une bonification d'intérêt limitée à cinq ans et, exceptionnellement à sept ans, ce qui correspond à la durée du budget cyclique, apparaît nécessaire et suffisante.

La valeur de l'exception devrait, dans un but d'impartialité, être soumise à l'avis favorable du Conseil du Contentieux Economique.

Art. 13.

Supprimer la dernière phrase de cet article.

Art. 13bis (nouveau).

Insérer un article 13bis (nouveau), libellé comme suit :

« Les dispositions des articles 12 et 13 sont applicables aux investissements prévus par la présente loi, même si

voor haar investering de tegemoetkoming van het Rijk niet heeft ontvangen, waarin door de artikelen 6 en 9 van deze wet wordt voorzien. »

VERANTWOORDING.

Bij de artikelen 8 en 9 van het wetsontwerp n° 162 worden de volgende voordelen toegekend :

- vrijstelling van de grondbelasting gedurende vijf jaar;
- afschrijving op de met 10 % verhoogde waarde;
- versnelde afschrijving van de investeringen;
- afschrijving *ad libitum* van researchkosten, deze voordelen worden « van ambtswege » verleend voor de met gesubsidieerde kredieten gedane investeringen.

De afschrijving op de met 10 % verhoogde waarde en de versnelde afschrijving van de investeringen kunnen op « eensluidend advies » van de Minister van Financiën worden toegestaan.

Dit onderscheid in behandeling, waarbij diegenen worden begunstigd die gebruik hebben gemaakt van de kredieten van de Staat en anderzijds in feite een straf wordt opgelegd aan hen die voor hun investeringen geen beroep hebben gedaan op dat krediet, lijkt niet te verantwoorden.

Door anderzijds de verplichting op te leggen, van de Minister van Financiën de gunstmaatregel van een afschrijving op de met 10 % verhoogde waarde en de gunstmaatregel van een versnelde afschrijving te bekomen, wordt het verkrijgen van de bij de wet toegekende voordelen afhankelijk gemaakt van een volkomen willekeurige keuze, zonder vaste wettelijke regelen.

Art. 16.

De tekst van dit artikel aanvullen met wat volgt :

« De contracten inzake ingebruikneming, huur en verkoop moeten tegen normale prijzen worden aangegaan. »

VERANTWOORDING.

De wetsontwerpen n° 162 en 163 verlenen in uitzonderlijke en dringende gevallen, machtiging voor het optrekken van gebouwen of de aankoop van gebouwde en ongebouwde onroerende goederen op kosten van de Staat ten einde deze te verkopen of te verhuren, desgevallend onderhands, aan een industriële of ambachtelijke onderneming welke vooraf met de Staat een contract nopens de ingebruikneming van voormelde gebouwen heeft gesloten.

Daar het slechts uitzonderlijke en dringende gevallen geldt, zullen, krachtens de bepaling, slechts weinige ondernemingen van éénzelfde economische sector deze bijzondere tussenkomsten kunnen genieten, terwijl hun mededingers hiervan zullen uitgesloten zijn.

Ten einde zo weinig mogelijk de mededinging tussen alle ondernemingen van éénzelfde tak te verstoren, dienen deze bijzondere tussenkomsten binnen redelijke perken te worden gehouden.

Daarom wordt in het hierboven vermeld amendement bepaald dat de ingebruikneming, de verhuring en de verkoop van de onroerende goederen dienen te geschieden tegen normale prijzen.

l'entreprise a réalisé l'investissement sans avoir bénéficié de l'aide de l'Etat prévue aux articles 6 à 9 de la présente loi. »

JUSTIFICATION.

Le projet de loi n° 162 prévoit, en ses articles 8 et 9 :

- l'exonération de la contribution foncière, pendant cinq ans;
- l'amortissement sur la valeur majorée de 10 %;
- l'amortissement accéléré des investissements;
- l'amortissement *ad libitum* des frais de recherches, qui sont accordés « d'office » aux investissements effectués avec des crédits subsidiés.

L'amortissement sur la valeur majorée de 10 % et l'amortissement accéléré des investissements peuvent être accordés sur « avis conforme » du Ministre des Finances.

Il apparaît injustifiable de prévoir ainsi deux traitements : l'un en faveur de ceux qui ont eu recours aux crédits de l'Etat, l'autre qui pénalise en fait les investissements qui n'ont pas eu recours à ce crédit.

D'autre part, le procédé qui consiste à devoir « obtenir du Ministre des Finances » la faculté d'un amortissement sur valeur majorée de 10 % et la faculté d'amortissement accéléré fait dépendre d'un choix tout à fait arbitraire et sans règles légales fixes, l'obtention des avantages prévus par la loi.

Art. 16.

Compléter le texte de cet article par ce qui suit :

« Les contrats d'exploitation, de location ou de vente doivent se faire à des prix normaux. »

JUSTIFICATION.

Les projets de lois n° 162 et 163 permettent, dans des cas exceptionnels et urgents la construction de bâtiments et l'acquisition d'immeubles bâtis ou non bâtis, aux frais de l'Etat, destinés à être vendus ou loués, éventuellement de gré à gré à une entreprise industrielle ou artisanale ayant préalablement conclu avec l'Etat un contrat en vue de l'exploitation des dits bâtiments.

S'agissant de cas exceptionnels et urgents ce ne sont, par définition, que peu d'entreprises d'une même branche économique qui pourront bénéficier de ces interventions spéciales alors que leurs concurrents en seront exclus.

Afin de fausser le moins possible le jeu de la concurrence entre toutes les entreprises d'une même branche, il importe de maintenir ces interventions spéciales dans des limites raisonnables.

C'est le motif pour lequel l'amendement repris ci-dessus prévoit que les contrats d'exploitation, de location et de vente des immeubles, doivent se faire à des prix normaux.

W. DE CLERCQ.